

FÅ SUCCES MED UNDERSÅEDE EFTERAFGRØDER

Efterafgrøder har mange fordele, og undersåning kan være et godt redskab til at **indfri de ønskede effekter.**

FRA OG MED 2022 skal der i et økologisk sædskifte indgå 20 pct. bælgafrøder på hele omdriftsarealet og 50 pct. kulstoflagrende afgrøder på det samlede produktionsareal. Den enkelte afgrøde kan i begge tilfælde indgå som hoved-, mellem- eller efterafgrøde.

En stor fordel ved undersåede efterafgrøder er, at arbejdsbyrden efter høst lettes. I praksis giver det et øget fokus på kløver eller kløvergræs som undersået efterafgrøde, fordi det både tæller som bælgafrøde og kulstoflagrende afgrøde. Bælgafrøder i sædskiftet medfører en mere stabil tilførsel af kvælstof, og dermed mere stabile udbytter i hovedafgrøden. Man kan generelt forvente en forfrugtseffekt af en efterafgrøde af kløver eller kløvergræs på ca. 50 kg udnyttet N/ha til en efterfølgende vårsæd. Veletablerede efterafgrøder øger og holder på næringsstofferne i dit sædskifte, holder ukrudtet nede og forbedrer din jords sundhed.

● En stor fordel ved undersåede efterafgrøder er, at arbejdsbyrden efter høst lettes

God etablering

Du kan opnå en god etablering både ved samtidig og forskudt såning af hoved- og efterafgrøden. Forskudt såning giver mulighed for ukrudtsbekæmpelse og for at give hovedafgrøden et konkurrencemæssigt for-

spring. Vær dog opmærksom på, at sen etablering af efterafgrøden giver risiko for dårlig fremspiring, hvis jorden er tør. Uanset strategi, er det altafgørende, at jorden forbliver fugtig under såning.

Afstem konkurrenceforholdet

Udfordringen ved undersåning kan være konkurrence med hovedafgrøden, hvilket kan føre til udbyttetab. Der kan også opstå høstbesvær, hvis hovedafgrøden går i leje, eller hvis efterafgrøden vokser for højt. Derfor er det vigtigt, at hoved- og efterafgrøde passer sammen.

Et eksempel på en hoved- og efterafgrøde, der passer godt sammen, er vinterrug eller triticale med rødkløver, der er undersået om foråret. Forudsætningen for et godt resultat er et lavt ukrudtstryk og såning, før rugen begynder at strække sig. I Landsforsøgene 2016-2017 kunne man ikke påvise signifikante udbyttetab i vinterrug med undersået rødkløver. Hvidkløver er særlig god i kombination med f.eks. havre, vårbyg, vinter- og vårhvede.

Andre tiltag

Artsvalg er det oplagte redskab til at afstemme konkurrenceforhold, men der er også andre håndtag at skrue på. Har du f.eks. erfaring med, at en kraftig havre eller vinterrug undertrykker efterafgrøden for meget, kan du anvende dobbelt rækkeafstand, og dermed give efterafgrøden mere lys.

Ligeledes vil en høj gylletildeling favorisere hovedafgrøden samt græsser i blanding og undertrykke de kvælstoffikserende arter i efterafgrødeblandingen. Konkurrenceforholdet kan også justeres, ved at ændre på udsædsmængden af hoved- eller efterafgrøden. Projektet "Kraftige efterafgrøder" er i fuld gang med at finde nye egnede blandinger til undersåning og udvikle en app, som skal hjælpe dig med at sammensætte den rigtige efterafgrødeblanding. ●

**AF JACOB KROMANN SALOMONSEN,
ØKOLOGISK VKST**



Foto: Nina Boesen

Hvidkløver, cikorie, kommen og alm. rajgræs undersået i vinterhvede. Her ses en for høj stub, der kaster for meget skygge over efterafgrødeblandingen.

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug